

Sisäisen turvallisuuden strategian ohjausryhmä

Aika 7.12.2017 klo 11.15 - 12.30
Paikka Neuvotteluhuone Aleksanteri, sisäministeriö, Kirkkokatu 12
Jäsenet

Nimi
Nerg Päivi, puheenjohtaja, SM
Eriksson Teemu, VM
Hamunen Jaakko, SM/RO
Hasari Marko SPEK
Hytti Antti, Ehyt
Häkkinen Hannele, Suomen Kuntaliitto
Kinnunen Aarne, OM
Kolehmainen Seppo, POHA
Kumpula Kristiina, SPR
Lammi Risto, SM/PO
Raijas Tiina, PLM
Saksa Jarkko, Tulli
Susi Mika, EK
Vainio Taito, SM/PeO
Voipio-Pulkki Liisa-Maria, STM
Vuorio Jorma, SM/MMO
Välimaa Asko, OM, varapuheenjohtaja
Evwaraye Ari, sihteeri SM

1
Kokouksen avaus
Puheenjohtaja Päivi Nerg avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleeksi ohjausryhmän ensimmäiseen kokoukseen.
Puheenjohtaja totesi, että ohjausryhmän toimintakausi alkoi 1.12.2017 ja kestää toukokuun loppuun 2019.

2
Sisäisen turvallisuuden strategian ohjausryhmän tehtävät ja kokoonpano

Todettiin ohjausryhmän tehtävät sekä kokoonpano asettamispäätöksen mukaisesti.
Poliisiylijohtaja Seppo Kolehmainen tiedusteli, kuinka usein ministerityöryhmälle on tarkoitus raportoida strategian etenemisestä ja että toiveena olisi, että raportti toimitettaisiin useammin kuin kahdesti vuodessa.
Puheenjohtaja totesi, että hallituksen turvallisuuspainopistettä, jonka asiat ovat strategian toimenpidekokonaisuudessa kaksi, seurataan ja raportoidaan hallitukselle erikseen. Tämän lisäksi strategiasta viedään tilannekatsauksia eri toimenpidekokonaisuuksista jokaiseen sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon ministeriryhmän kokoukseen puolivuositteisten raporttien lisäksi.

3
Sisäisen turvallisuuden strategian toimeenpano

13.12.2017

Sihteeri esitteli sisäisen turvallisuuden strategian toimeenpanosuunnitelman ohjausryhmälle. Toimeenpanosuunnitelmaan on kirjattu suunnitelmatiedot ja tiedot muista vastuutahoista sen perusteella, mitä toimenpiteiden päävastuutahot ovat sisäministeriön pyyntöön vastanneet.

Sihteeri totesi, että toimeenpanosuunnitelma on käytännössä vielä keskeneräinen ja esitti, että sitä käsitellään luonnostilaisena. Sihteeristön esitys oli, että ohjausryhmän jäsenorganisaatiot voisivat toimittaa täydennyksiä ja kommentteja toimeenpanosuunnitelmaan 22.12.2017 mennessä. Toimeenpanosuunnitelmaa käsitellään uudelleen vuoden 2018 ensimmäisessä kokouksessa.

Lisäksi päävastuutahoilta oli pyydetty ehdotuksia toimenpiteiden prosessi- ja vaikuttavuusindikaattoreiksi. Käytännössä vaikuttavuusindikaattorien määrittäminen osoittautui hankalaksi suuressa osassa toimenpiteitä, koska ne tähtäävät turvallisuuden tekemisen prosessien kehittämiseen laaja-alaisesti. Tällöin yksittäisetkin toimenpiteet edellyttäisivät useita ja monimutkaisia indikaattoreita, jotka todennäköisesti myös edellyttäisivät erillistä tiedonkeruuta. Sihteeristö esitti, että strategian ilmiöseurannan indikaattorit laaditaan ennakoitavuudessa (toimenpidekokonaisuus 1), siinä määriteltävien sisäisen turvallisuuden keskeisten ilmiöiden osalta. Tämän avulla voidaan osin seurata strategian niitä toimenpiteitä, joiden tavoitteena on vaikuttaa nimenomaisesti tiettyihin ilmiöihin, sekä niiden vaikuttavuutta. Ennakoitavuuden ilmiöseurannassa käytetään lähtökohtaisesti olemassa olevia indikaattoreita ja tietolähteitä. Muiden toimenpiteiden osalta laadittaisiin yksinkertainen prosessi-indikaattori, joka ilmentää, onko toimenpide käynnistynyt, käynnissä tai valmis ("liikennevalojärjestelmä").

Ohjausryhmässä käytiin laaja keskustelu asiasta. Puheenjohtaja totesi, että käynnissä on paljon asioita, jotka toteuttavat strategiaa tai ainakin liittyvät siihen ja nämä olisi hyvä saada näkyviin seurannassa. Keskustelussa nousi esiin, että esimerkiksi kriisinkestokyky ja arjen turvallisuus ovat alueita, joiden parissa tehdään jo nykyisellään paljon töitä. Todettiin, että on hyvä, että toimenpiteiden toimeenpano on jaksotettu koko strategiakaudelle, jotta kaikkea ei tehdä samanaikaisesti.

Indikaattoreista todettiin, että vaikuttavuusindikaattorien osalta on hyvin hankalaa tuottaa riittävän napakkaa, mutta samalla kuvaavaa kokonaisuutta. Toimenpiteet ovat myös luonteeltaan sellaisia, että niiden vaikutus voi näkyä vasta pitkän ajan jälkeen, jolloin lyhyen aikavälin seurannasta voi seurata virheellisiä johtopäätöksiä. Indikaattorityössä on varmistettava, että käytetään mahdollisimman laajasti jo olemassa olevia indikaattoreita, jotka ovat yhteisiä muiden laajojen kehittämishankkeiden, kuten maakuntaudistuksen, ja yleisen strategisen seurantatyön kanssa.

Ylijohtaja Lammi esitti, että strategialle laadittaisiin erillinen viestintäsuunnitelma eri vastuutahojen yhteistyönä. Sihteeri totesi, että sisäministeriön viestintäyksikkö on laatinut ministeriön viestintäsuunnitelman strategiaan liittyen, mutta tässä näkökulmana on strategia yleisesti sekä tarkemmin sisäministeriön vastuulla olevat kokonaisuudet. Keskustelussa todettiin, että on tärkeää, että strategiasta viestitään aktiivisesti koko toimeenpanokauden ajan ja että siihen liittyvät asiat ovat näkyvillä. Esitys sai kannatusta. Kansliapäällikkö Nerg totesi, että sisäministeriön viestintäyksikkö voi lähteä koordinoimaan yhteisen viestintäsuunnitelman valmistelua.

Päätös

Sihteeristön esitykset toimeenpanosuunnitelman täydentämisestä ja indikaattoreista hyväksyttiin. Keskustelussa todettiin, että täydennyksessä on tärkeä tuoda esiin myös sellaiset eri organisaatioissa jo meneillään olevat toimenpiteet, jotka toteuttavat strategian tavoitteita ja jotka on tarkoituksenmukaista liittää strategiaan seurantaan.

Päätettiin, että strategialle laaditaan vastuutahojen yhteinen viestintäsuunnitelma. Sisäministeriön viestintäyksikkö koordinoi valmistelua ja yhteistyötä.

13.12.2017

4

Ikääntyneiden turvallisuusohjelman päivitys (toimenpide 3.4) Sihteeri esitteli ikääntyneiden turvallisuusohjelman valmistelua. Taustalla on vuonna 2011 valmisteltu toimintaohjelma ikääntyneiden turvallisuuden parantamiseksi, jossa oli yli 80 suositusta ikääntyneiden turvallisuuden parantamiseksi. Sisäministeri Risikko päätti ohjelman päivittämisestä vuoden 2016 lopussa ja päivitystyö alkoi keväällä 2017. Päivitetty ohjelma on aiempaa suppeampi. Edellisen ohjelman jälkeen on tehty paljon töitä ikääntyneiden turvallisuuden parantamiseksi, minkä vuoksi suurta osaa toimenpiteistä ei ole tarpeen jatkaa. Lisäksi pienempi määrä toimenpiteitä edistää niiden toimeenpanoa ja seurantaa. Päivityksessä on sisäisen turvallisuuden strategian tavoin keskitytty niihin osa-alueisiin, joissa on aiempaan nähden kohonneet riskit ja joiden osalta ei ole tehty riittävästi riskeihin vastaamiseksi.

Ohjelmaluonnos on valmisteltu yhteistyössä aiemman ohjelman valmistelussa ja toimeenpanossa mukana olleiden tahojen sekä muiden keskeisten sidosryhmien kanssa. Ohjelmaluonnos on lisäksi ollut lausuntokierroksella ja valmistelun tueksi on järjestetty kuulemistilaisuuksia. Ohjausryhmän kokouksen jälkeen päättyneen lausuntokierroksen jälkeen tehdään tarvittavat tarkistukset ennen ohjelman käsittelyä ministeriryhmässä.

Asiasta käytiin keskustelu. Yleisesti ohjelmaluonnosta pidettiin hyvänä. Poliisiylijohdaja Kolehmainen totesi, että vanhuksiin kohdistuvat rikokset huolestuttavat ja sääntelyä uudistamalla voisi olla saatavissa aiempaa parempia keinoja puuttua niihin.

Ylijohtaja Lammi nosti esiin, että ohjelmaluonnoksessa ei ole ajoterveysteen liittyviä asioita.

Apulaisosastopäällikkö Kinnunen oikeusministeriöstä kertoi, että petosrikollisuuden ennaltaehkäisy on oikeusministeriössä työn alla. Rikksentorjuntaneuvosto julkistaa rikksentorjuntakatsauksen, jossa yhtenä aiheena on ikääntyneisiin kohdistuva petosrikollisuus.

Pääsihteeri Kristiina Kumpula Suomen Punaisesta Rististä totesi, että yksinäisyys on suuri arjen turvallisuuden riski. Pitäisi löytää yhteinen indikaattori, jolla voidaan arvioida, minkälainen on hyvä arjen turvallisuus ikääntyneelle. Toimeenpanossa pitäisi kiinnittää huomiota erityisesti ikääntyneiden kanssa työskenteleviin ihmisiin.

Päätös

Päätettiin, että ohjelma käsitellään sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon ministeriryhmässä mahdollisten lausunnoista johtuvien tarkistusten jälkeen.

Selvitetään keskustelussa esiin nousseiden toimenpiteiden sisällyttämistä ohjelmaan ja täydennetään tarvittaessa myös tältä osin ennen käsittelyä ministeriryhmässä.

5

Alueellinen ja paikallinen turvallisuussuunnittelu (toimenpidekokonaisuus 7)

Sihteeri esitteli tähänastisen valmistelun liittyen kuntien ja maakuntien turvallisuustyöhön. Kokonaisuutta on valmisteltu sisäministeriön, oikeusministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä Kuntaliiton yhteistyönä strategian valmistumisen jälkeen. Toimenpidekokonaisuus on huomioitu strategian ohjausryhmää ja sen tehtäviä asetettaessa.

Toimenpidekokonaisuuden toimeenpano rakentuu jo pitkään tehdyn paikallisen turvallisuussuunnittelun pohjalle. Uudessa rakenteessa strategian ohjausryhmä vahvistaa turvallisuussuunnittelun kansalliset linjaukset. Linjaukset vahvistetaan ohjausryhmässä määrääjäksi. Kansalliset linjaukset toimivat informaatio-ohjauksena kunnille ja maakunnille siitä, mitä toimenpiteitä, tavoitteita, toimintamalleja sekä indikaattoreita paikallisen ja alueellisen tason turvallisuustyönteistyölle asetetaan. Lisäksi linjaukset toimeenpannaan soveltuvin osin valtion ja tulevien maakuntien välisissä neuvotteluissa (sosiaali- ja terveystoimi/STM, pelastustoimi ja

13.12.2017

varautuminen/SM sekä alueiden kehittäminen/TEM). Linjauksiin viedään ensi sijassa sellaisia paikalliseen ja alueelliseen työhön liittyviä toimia, jotka edellyttävät usean toimijan panosta, ja ne sovitetaan yhteen sekä turvallisuusviranomaisten ohjauksen että varautumisen tavoitteiden kanssa.

Sisäministeriö asettaa työvaliokunnan, joka ryhtyy valmistelemaan linjauksia. Työvaliokunnassa ovat mukana turvallisuussuunnittelun kannalta keskeisimmät tahot. Tavoitteena on, että ohjausryhmä vahvistaa ensimmäiset kansalliset linjaukset kevätkaudella 2018, jotta ne voidaan täysimääräisesti huomioida syksyn 2018 suunnittelukierroksella.

Puheenjohtaja käynnisti keskustelun.

Ylijohtaja Voipio-Pulkki sosiaali- ja terveysministeriöstä totesi, että esitetty kaavio kokonaisuudesta havainnollistaa asiaa hyvin. Sisäministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö ovat jo sopineet pyöreän pöydän keskustelusta yhdessä maakuntaudistuksen valmistelijoiden kanssa, jotta turvallisuussuunnittelu saadaan riittävän hyvin huomioitu sosiaali- ja terveysalan ohjauksessa.

Pääsihteeri Kristiina Kumpula totesi, että toimeenpanosuunnitelmasta puuttuu kansalaisjärjestöjen rooli. Turvallisuussuunnittelu on informaatio-ohjausta ja riippuu kulloisenkin kunnan ja maakunnan edustajasta, ovatko he kiinnostuneita ottamaan kolmannen sektorin mukaan turvallisuustyöhön.

Todettiin, että kansalaisyhteiskunnan roolin tulee näkyä konkreettisesti valmisteltavissa linjauksissa. Keskustelua käytiin myös seutukuntien turvallisuussuunnittelusta sekä varautumisen ja turvallisuussuunnittelun yhteydestä. Myös oppilaitosten ja koulutuksen rooli tulee näkyä.

5

Ohjausryhmän vuoden 2018 kokoukset

Todettiin ohjausryhmän alustava kokousaikataulu vuodelle 2018:

6.3. klo 9-11
8.5. klo 9-11
9.10. klo 9-11
4.12. klo 9-11

Kokoukset järjestetään sisäministeriössä. Kokousajankohdat on valikoitu siten, että ne edeltävät sisäisen turvallisuuden ja oikeudenhoidon ministeriryhmän kokouksia. Asioiden käsittelyn niin edellyttäessä kokouksia järjestetään useammin.

7

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Nerg kiitti ohjausryhmän jäseniä yhteistyöstä. Nerg siirtyy vuodenvaihteessa valtiovarainministeriöön ja seuraavassa ohjausryhmän kokouksessa toimii puheenjohtajana sisäministeriön uusi kansliapäällikkö.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi,

Sihteeri

Ari Ewvaraye

13.12.2017

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Sisäministeriö 13.12.2017 klo 17:43. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet	Liite 1: sihteeristön PP -esitys Liite 2: Sisäisen turvallisuuden strategian toimeenpanosuunnitelma (luonnos 4.12.2017)
Jakelu	Sisäisen turvallisuuden strategian ohjausryhmän jäsenet ja varajäsenet Sisäisen turvallisuuden strategian sihteeristö
Tiedoksi	Erityisavustaja Ryttilä, SM Jukka Aalto, SM Tapio Aaltonen, SM Sisäministeriön osastot ja erillisyyksiköt